Права пацієнтів
Короткий огляд

Добре поінформовані пацієнти, які знають про свої права, можуть брати активну участь у запропонованому лікуванні й мати засновані на довірі стосунки з лікарем і медперсоналом.

1. Право на інформацію

Ви маєте право на отримання чіткої та адекватної інформації про стан Вашого здоров'я, заплановані обстеження та лікування, очікувані переваги й будь-які ризики, прогноз і фінансові аспекти.

Під час госпіталізації в медичний заклад Ви отримаєте на паперовому носії або в електронній формі інформацію про Ваші права й обов'язки, а також про умови перебування.

2. Вільна й інформована згода

Якщо Ви здатні приймати рішення (якщо Ви можете оцінювати ситуацію і приймати логічні рішення), лікування може проводитися лише в тому разі, якщо Ви – повнолітня чи неповнолітня особа – дали вільно (без тиску або примусу) і поінформовано (з повним знанням обставин) свою згоду.

3. Розпорядження пацієнта й представництво в разі нездатності до прийняття рішень

Ви можете скласти розпорядження пацієнта, в якому Ви вказуєте, на які медичні процедури Ви згодні, а на які ні, і призначити представника на випадок, якщо Ви втратили здатність приймати рішення. Ця людина зможе приймати за Вас (тобто відповідно Вашій передбачуваній волі й на Вашу користь) рішення про лікування, якщо Ви більше не в змозі це робити.

4. Вільний вибір медичного працівника та/або закладу охорони здоров'я

Чи можете Ви вільно вибирати медичного працівника або медичний заклад, значною мірою залежить від вибраної Вами моделі медичного страхування. Стаціонарне лікування в приватній клініці або за межами кантону може покриватися Вашим базовим страхуванням не повністю. Тому Ви завжди повинні уважно читати загальні умови Вашого базового й додаткового страхування.

У разі амбулаторного лікування Ви можете вільно вибирати лікаря, до якого хочете звернутися, якщо тільки вибрана Вами модель страхування не обмежує цей вибір (наприклад, модель сімейного лікаря або мережу надання медичної допомоги).

Каталог та якість послуг, що покриваються обов'язковим базовим страхуванням, залишаються незмінними.

5. Примусові заходи

Будь-яке лікування проти Вашої волі або всупереч Вашому опору вважається примусовим заходом, незалежно від того, чи йдеться про обмежувальний захід чи то про лікування без Вашої згоди.

Ви повинні мати можливість дати згоду на запропоноване Вам лікування самостійно, тобто на підставі достовірної інформації та після ретельної оцінки. Заходи мають відповідати Вашим особистим цінностям.

Будь-яке застосування примусу принципово заборонене, хоча в медицині існують виняткові ситуації, коли застосування примусових заходів є неминучим (як-от у психіатричній клініці). Проте стосовно цього діють суворі, врегульовані законодавством передумови.

6. Професійна таємниця у сфері охорони здоров'я

Ви маєте право на конфіденційне поводження з усіма Вашими даними. Медичні працівники зобов'язані зберігати професійну таємницю, також відому як лікарська таємниця. Вони повинні тримати все, чого дізнаються під час роботи, у таємниці.

Окрім законодавчо встановлених винятків, вони не мають права передавати жодну інформацію третім особам без Вашої згоди. Професійна таємниця також застосовується між медичними працівниками.

Метою професійної таємниці є захист Вашого приватного життя та захист фахівців, які повинні зберігати мовчання щодо довірених їм справ.

7. Право на ознайомлення з медичною карткою

Ви маєте право ознайомитися зі своєю медичною карткою та отримати роз'яснення щодо її змісту. Залежно від кантону, Ви можете отримати оригінал або копію документів і передати їх вибраному Вами медичному працівнику.

8. Система eHealth та електронна медична картка

Ви маєте право на електронну медичну картку (EPD). Це дозволяє Вам брати участь в управлінні Вашими медичними даними й отримувати доступ до Вашої медичної інформації в цифровому форматі.

У медичній картці EPD збираються цифрові копії найважливіших даних, що зберігаються Вашими медичними працівниками. Метою є спрощення обміну інформацією між медичними працівниками та спільного прийняття рішень. Так само, як і Ви, медичні працівники, які Вас лікують, можуть переглянути цю інформацію в будь-який час. Ваша медична картка EPD захищена й убезпечена. Вона належить Вам, і Ви вільні вирішувати, хто матиме до неї доступ.

9. Помилки лікування

Ви маєте право на лікування, побудоване на належній медичній сумлінності. У разі помилки в лікуванні Ви маєте право вимагати пояснень від медичного працівника, який Вас лікував. Ви можете ставити будь-які запитання, щоб зрозуміти, що сталося. Ви також маєте право отримати медичний висновок іншого спеціаліста й звернутися до організації із захисту прав пацієнтів за подальшою підтримкою.

У медицині не існує нульового ризику; кожне медичне лікування містить у собі ризики. Якщо після лікування виникають ускладнення, це не означає автоматично, що медичний працівник припустився помилки й може бути притягнутий до відповідальності.

10. Право на допомогу та консультування

Ви маєте право на допомогу протягом усього перебування в медичному закладі. Ви маєте право на підтримку з боку родичів і на контакти зі своїм оточенням. Ви також можете залучити сторонню супровідну особу, наприклад з організації пацієнтів.

Якщо Ви проходите лікування вдома, хтось із близьких може підтримувати й супроводжувати Вас. Близька особа може регулярно допомагати Вам у повсякденних справах.

11. Донорство органів і тканин

Ви маєте право ще за життя вирішити, чи хочете Ви пожертвувати свої органи для трансплантації.

Так звана модель за згодою застосовується принаймні до 2026 року, тобто: органи й тканини можуть бути вилучені в померлої людини лише за наявності її згоди або згоди її родичів. Очікується, що з 2026 року у Швейцарії застосовуватиметься модель презумпції згоди, а це означає, що: принципово кожна людина вважається донором органів і тканин, якщо вона за життя не заявила, що не бажає бути донором. Якщо хтось не зафіксував свою волю за життя, родичі вирішують це питан-

ня, беручи до уваги передбачувану волю померлої особи. Якщо людина не зафіксувала свою волю і з її родичами не можна зв'язатися, жодні органи чи тканини не можуть бути вилучені.

Донорство органів, тканин і клітин є безкоштовним; торгівля ними заборонена.

12. Догляд наприкінці життя

Ми всі маємо право на гідне й мирне завершення життя. Пацієнти повинні отримувати лікування та підтримку в останній фазі свого життя, які є доцільними з медичної точки зору та відповідають їхнім побажанням і потребам. Метою є підтримання або покращення якості життя до останнього.

Люди наприкінці життя мають право на паліативну допомогу, що включає полегшення симптомів і болю, комфортний догляд і, за бажанням, відповідну психологічну, соціальну й духовну підтримку. Вони також мають право на супровід під час відвідування медичних закладів.

13. Обов'язки пацієнта

Як пацієнт Ви маєте права, але також і обов'язки, як-от дотримання призначеного лікування та інформування медичних працівників, які доглядають за Вами, про важливі аспекти, що стосуються Вашого здоров'я. Дотримання цих обов'язків суттєво впливає на якість Вашого лікування.

Завдяки Вашій активній участі, яка ґрунтується на спілкуванні, взаємній довірі та повазі, медичні й соціальні працівники можуть запропонувати Вам лікування, яке найкращим чином відповідає Вашим цінностям і побажанням.

Ви хочете отримати більше інформації, Вам потрібна допомога чи порада?

Попросіть нашу детальну брошуру «Права пацієнтів: короткий огляд» або зверніться до управління охорони здоров'я у вашому кантоні.

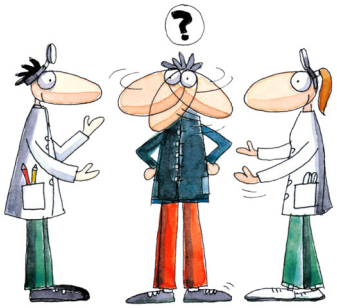

Захід кантонів Берн, Фрібур, Женева, Юра, Невшатель, Тічино, Во і Вале.